Gemeente Amsterdam

Samenstelling teelgrond voor moestuin en siertuin

Aan Team Lood

Van 5.15.1, 2, e 5.1, 2, e5.1, 2, e, afdeling Bodem (G&O) , 5.1, 2, e 5.1, 2, e , 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e @amsterdam.nl

Datum

Vanuit het programma lood wordt ter plaatse van een aantal volkstuincomplexen in Amsterdam teelgrond aangeboden aan de volkstuineigenaren zodat de met lood verontreinigde bodem wordt afgedekt met een leeflaag. Indien beschikbaar wordt deze teelgrond circulair geleverd door de Grondbank Amsterdam. Dit biedt een mooie gelegenheid om de ambities met betrekking tot de aanpak lood, circulariteit en bodemgezondheid samen te laten komen in één project.

Programma Gezonde bodem

Vanuit het programma Gezonde Bodem wordt bodemkwaliteit niet meer alleen beoordeeld op de milieuhygiënische eigenschappen van de bodem, maar ook op de biologische en fysische eigenschappen van de bodem. Op deze manier kan de bodem een grotere bijdragen leveren aan een groene leefomgeving, (bodem)biodiversiteit en klimaatadaptatie. Dit is van belang in een stad die onder druk staat door verstedelijking, verdichting en klimaatverandering. Daarom werkt de gemeente aan een aanpak om de bodem te beschermen, te herstellen of nieuwe gezonde bodems te creëren.

Het instrumentarium dat gebruikt wordt om deze doelen te behalen is de Bodemgezondheidsindex voor Amsterdam (BGI-gids). Deze BGI-gids[1] is door 5.1, 2, e Environmetal Research (WENR) ontwikkeld in opdracht van de gemeente Amsterdam. In de BGI-gids zijn indicatoren opgenomen die afhankelijk van het te beschermen, herstellen of te creëren bodemgebruiksdoel kunnen worden gemeten en indien nodig/mogelijk worden verbeterd.

Een circulaire en gezonde leeflaag

[1] verwijzing BGI-gids online

Het toepassen van een leeflaag in het volkstuinenproject kan bijdragen aan het creëren van een nieuwe gezonde bodem. Afhankelijk van het bodemgebruiksdoel, zijn verschillende bodemfuncties van belang. Ter plaatse van het volkstuinencomplex is het bodemgebruiksdoel moestuin of siertuin. Belangrijke bodemfuncties behorende bij deze bodemgebruiksdoelen zijn voedselproductie, drager van groen, waterberging/afvoer en habitat voor (bodem)biodiversiteit. Het is belangrijk dat de teelgrond die wordt geleverd ondersteunend kan zijn aan deze bodemfuncties. Door aanvullende bodemindicatoren te meten naast de standaard milieu hygiënische indicatoren kan de teelgrond zo goed mogelijk worden geselecteerd en geleverd.

Teelgrond Grondbank Amsterdam

De Grondbank Amsterdam maakt standaard al teelgrond waarvan de samenstelling deels is gebaseerd op de standaardeisen van de RAW[2]. Dit wordt gedaan door middel van het samenvoegen van verschillende partijen hergebruikgrond van dezelfde kwaliteitsklasse. De Grondbank is hiervoor erkend volgens BRL 9335, protocol 1. De teelgrond voor de volkstuincomplexen zal middels een milieuverklaring Bodemkwaliteit worden geleverd als klasse ‘Landbouw/natuur’ en zal voldoen aan de kwaliteitseisen uit het Besluit bodemkwaliteit[3] Ook zal de partij vrij zijn van puin, asfalt, hout, plastics, ijzer en glas. De eigenschappen van teelgrond te koop bij de grondbank Amsterdam[4] zijn:

- Organisch stof (OS) > 4%
- Lutumgehalte (L)% < OS%
- Chloride < 350 mg/kg d.s.

Het belang van deze indicatoren wordt ook beschreven in de bodemgezondheidsindex Amsterdam (BGI-gids)[5]. Zo draagt organisch stof in de bodem bij aan het verbeteren van de waterregulatie en -beschikbaarheid, het leveren van voedsel en energie voor bodembiota, het verlagen van de bulkdichtheid en het opslaan/afgeven van voedingsstoffen voor plantengroei. Lutum in de bodem draagt voornamelijk bij aan het watervasthoudend vermogen van de bodem en opslag/afgifte van voedingstoffen. Het chloride gehalte zegt iets over het zoutgehalte. Wanneer de grond te zout is dan zal een plant moeite hebben om water uit de grond te halen, kunnen toxische hoeveelheden van sommige ionen (bijv. Na+) accumuleren en kunnen planten moeite hebben om toegang te krijgen tot andere benodigde ionen (bijv. K+). Een hoog natriumgehalte kan er ook toe leiden dat bodemaggregaten uiteenvallen, wat de bodemstructuur negatief beïnvloedt.

---

[2] Home | CROW
[3] wetten.nl - Regeling - Besluit bodemkwaliteit - BWBR0022929
[4] Tarieven Grondbank Amsterdam - Gemeente Amsterdam
[5] BGI-gids

Gemeente Amsterdam
19 mei 2025

Advies aanvullende metingen

De teelgrond zoals geleverd kan worden door de Grondbank is voldoende geschikt voor het gebruik als moestuin/siertuin. Echter, zouden wij vanuit het programma Gezonde bodem aanvullende parameters willen meten die voor de volkstuineigenaren extra informatie kunnen opleveren over de vruchtbaarheid van de bodem. Denk hierbij aan de hoeveelheid voedingsstoffen die beschikbaar is voor planten en de weerbaarheid voor ziekteverwekkers. Voor het programma Gezonde bodem levert dit waardevolle data op waarmee de op theorie gebaseerde BGI-gids kan worden getoetst aan de hand van praktijk informatie en kan worden verbeterd.

De aanvullende parameters zijn:

- Zuurgraad (pH)
- Voeding status (NPK)
- Aantallen aaltjes (parasitair en niet-parasitair)
- Bacteriële biomassa
- Schimmelbiomassa

Het zal mede vanwege de ontbrekende certificering (BRL 9335, protocol 4) niet mogelijk zijn om door de Grondbank bodemverbeteraars toe te voegen aan de partij teelgrond. Op basis van deze aanvullende metingen kunnen wij wel een advies geven met verbeteropties die kunnen worden toegepast op verschillende locaties in de volkstuincomplexen. Denk hierbij aan het toevoegen van compost of wormen. Op deze manier zal de bodem nog optimaler functioneren voor het daar voorbestemde bodemgebruiksdoel Moestuin en Siertuin.

Met vriendelijke groet,

5.15.1, 2, e en 5.1, 2, e5.1, 2, e
Programma Gezonde Bodem
Grond en Ontwikkeling